

Rassenproef biologische triticale 2016-2017

Karel Dewaele, Lieven Delanote, Inagro

Jaarlijks legt Inagro een rassenproef biologische triticale aan op zandleemgrond. De omstandigheden in 2017 waren (zeer) droog maar verder gunstig voor de graanteelt. In deze proef bepaalde vooral de mate van opkomst de uiteindelijke opbrengst. De verschillen tussen de rassen onderling waren weinig significant.

Het graanteeltseizoen 2016-2017 werd vanaf maart 2017 gedomineerd door een langdurige droogte met nauwelijks ziektedruk. In deze proef was het opkomstpercentage de belangrijkste factor in het teeltverloop en de opbrengst van de diverse triticalerassen.

Omwille van te lage opkomst konden Bikini, Jokari en Kereon onvoldoende gewas ontwikkelen en bleef de opbrengst achter. Vuka kon zijn toppositie van voorgaande jaren niet waarmaken. Dit was mogelijk het gevolg van het zeer lichte zaaizaad. Borodine en Tricanto haalden een hoge opbrengst ondanks middelmatige opkomst. Rassen die goed opkwamen en hoge opbrengsten haalden, zijn Claudius, Eleac, Exagon en opbrengstopper Triamant. Gele roest was geen beperkende factor. Niettemin was er een beperkte aantasting bij Claudius, Exagon, Kereon, Triamant en Tricanto.

Variabele veldopkomst belemmerde gewaspotentieel

De natte omstandigheden in het voorjaar van 2016 waren ongunstig voor de graanteelt en daarmee ook voor de beschikbaarheid en de algemene kwaliteit van zaaizaden in najaar 2017. Dit was duidelijk zichtbaar in het lage duizendkorrelgewicht (gemiddeld 40 gram) van de geleverde zaden. Onder 40 gram DKG hadden we in deze proef zaden van Eleac, Exagon, Kereon en Vuka (Vuka zelfs 31 g). Normaal schommelt het duizendkorrelgewicht rond 45 à 50 gram.

De voorteelt was voederbiet met een voorgeschiedenis van meerjarige grasklaver. Op 8 november zaaiden we in goede bodemomstandigheden aan 450 zaden/m². Enkele uren na zaai volgde onvoorziën regen waardoor het zaaibed dichtsloeg. Dit, samen met de zwakke zaadkwaliteit, resulteerde in een slechte en variabele opkomst. Op 7 december was de opkomst gemiddeld 57% met negatieve uitschieters onder 50% voor Bikini, Jokari en Kereon. Deze rassen konden de dunne stand niet compenseren doorheen het seizoen met als gevolg een aanzienlijke opbrengstreductie.

Na een koudeprik in januari volgde een eerder nat einde van de winter. De gewasstand op 9 maart was vrij goed behalve bij de veldjes met lage opkomst. In de grondlaag 0-30-60-90 cm diep was op dat moment 25-33-26 kg nitraat aanwezig. Om vooral bij de rassen met lage

opkomst de groei en uitstoeling te stimuleren bemestten we op 13 maart algemeen met organische korrelmeststof aan 50 kg N/ha. Door het daaropvolgende droge seizoen was de vrijstelling mogelijk minder dan verwacht.

Vanaf half maart volgde droog en vaak zonnig lenteweer. Doordat we geen onkruidbestrijding uitvoerden kon kamille zich ontwikkelen in lege plekken en vooral in de plots met lage standdichtheid. Het voorjaar en het begin van de zomer verliepen zeer droog en vaak warm. De ziektedruk was algemeen laag. Op 18 juli al konden we oogsten aan gemiddeld 7,6 ton/ha bij 13,6% vochtgehalte. Het hectolitergewicht was vrij stabiel over de rassen met een gemiddelde van 76,0 kg. Merk op dat de vermelde opbrengsten niet gecorrigeerd zijn voor praktijkomstandigheden (wendakkers, rijsporen e.d.).

Bespreking per ras

Bikini (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad) kende een slechte opkomst (28%) en kwam dit in het voorjaar niet meer te boven, met als gevolg een te lage halmdichtheid en een forse ontwikkeling van kamille. De opbrengst bleef steken op 4,7 ton/ha met een hectolitergewicht van 75,6 kg. Het gewas was vrij kort. In de rassenproef 2016 was Bikini een beloftevolle nieuwkomer.

Borodine (Jorion Philip-Seeds, ncb-zaad) ontwikkelde zich gemiddeld. Het gewas was vrij donker van kleur. De opbrengst was met 8,6 ton/ha zeer goed. Het hl-gewicht was iets lager dan gemiddeld (74,4 kg) en de gewaslengte was gemiddeld. Borodine bevestigt in deze proef de resultaten van eerdere jaren.

Claudius (Pinault, biologisch zaad) kende een relatief goede opkomst en ontwikkelde zich gemiddeld met een vrij donker gewas. Er was wat aantasting van gele en bruine roest. De opbrengst was goed (8,1 ton/ha) met een gemiddeld hl-gewicht van 76,0 kg.

Eleac (Jorion Philip-Seeds, ncb-zaad) kwam relatief goed op en ontwikkelde zich gemiddeld. De opbrengst was met 9,1 ton/ha zeer goed. Het hl-gewicht was met 73,8 kg laag. Het gewas was eerder kort.

Exagon (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar) ontwikkelde zich gemiddeld met een vrij donker gewas. Er was, net als vorige jaren, wat aantasting met gele en bruine roest. De opbrengst was goed (8,2 ton/ha) met een hoog hl-gewicht (78,1 kg).

Jokari (Lemaire-Deffontaines, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar) kende een slechte opkomst (39%) en kon dit onvoldoende compenseren door uitstoeling. De opbrengst was laag (5,9 ton/ha) met gemiddeld hl-gewicht (76,4 kg). Het stro was eerder kort. In de rassenproef 2016 scoorde Jokari goed.

Kereon (Pinault, biologisch zaad) kende een slechte opkomst (31%) en kon dit onvoldoende compenseren door uitstoeling. Er was, net als vorig jaar, wat aantasting met gele roest. De opbrengst was laag (5,7 ton/ha) met gemiddeld hl-gewicht (76,0 kg).

Triamant (Pinault, biologisch zaad) kende de beste opkomst (77%) en ontwikkelde zich sterk. Het gewas was lang. Er was wat aantasting met gele en bruine roest. De opbrengst was met 9,4 ton/ha zeer goed met een gemiddeld hl-gewicht (75,6 kg).

Tricanto (Lemaire Deffontaines, ncb-zaad in proef, biologisch beschikbaar) had een lage opkomst (53%) maar stoelde in het voorjaar toch uit tot een voldoende grondbedekkend gewas. Er was wat aantasting met gele roest. De opbrengst was met 8,7 ton/ha zeer goed met een hoog hl-gewicht (78,3 kg). Het gewas was zeer lang (totale lengte 139 cm). Tricanto bevestigt hiermee de resultaten van vorige jaren.

Vuka (Pinault, biologisch zaad) kende een gemiddelde opkomst maar ontwikkelde zich maar matig in het voorjaar. Het gewas was vrij donker. De opbrengst was gemiddeld (7,8 ton/ha) met een gemiddeld hectolitergewicht (76 kg). Vuka deed het dit jaar minder goed dan voorgaande jaren.

Tabel 1: Overzicht van de verschillende rassen opgenomen in de proef (bio = biologische zaden, ncb = niet chemisch behandelde zaden).

Nr	Ras	Zaadhuis/leverancier	bio/ncb
1	Bikini	Lemaire-Deffontaines	ncb
2	Borodine	Jorion Philip-Seeds	ncb
3	Claudius	Pinault SA	bio
4	Eleac	Jorion Philip-Seeds	ncb
5	Exagon	Lemaire-Deffontaines	ncb
6	Jokari	Lemaire-Deffontaines	ncb
7	Kereon	Pinault SA	bio
8	Triamant	Pinault SA	bio
9	Tricanto	Lemaire-Deffontaines	ncb
10	Vuka	Pinault SA	bio

Tabel 2: Opkomst, gewasontwikkeling, ziektebepaling en opbrengstgegevens (DKG is duizendkorrelgewicht)

Nr.	Ras	DKG zaden (g)	Opkomst %	Stand 9/mrt	Beoordeling				Ziekten		Opbrengst		Lengtemeting
					gewasontwikkeling		grondbedekking	kleur	gele roest	bruine roest	kg /ha	hl-gewicht	totale lengte
					26/apr	2/jun	26/apr	26/apr	8/mei	2/jun	15% vocht	15% vocht	cm
1	Bikini	42	28 d	4,0 bc	4,9 d	5,9 e	6,0 bc	5,6 de	9,0 a	9,0 a	4713 d	75,6 b	112 e
2	Borodine	45	66 ab	8,0 abc	6,4 bc	7,6 bc	8,3 a	7,9 a	9,0 a	9,0 a	8583 a	74,4 c	120 cde
3	Claudius	40	73 a	8,0 a	6,9 ab	7,3 cd	8,8 a	5,4 de	7,5 ab	7,0 b	8059 ab	75,9 b	124 bcd
4	Eleac	35	72 a	8,0 a	6,4 bc	7,3 cd	8,5 a	6,1 cde	9,0 a	9,0 a	9053 a	73,7 c	116 de
5	Exagon	37	64 ab	8,0 a	6,0 bcd	7,4 bcd	8,8 a	7,8 ab	7,5 ab	6,5 b	8160 a	78,1 a	122 bcde
6	Jokari	44	39 cd	6,0 abc	5,6 cd	6,8 d	7,5 abc	6,1 cde	9,0 a	9,0 a	5854 bcd	76,4 b	117 de
7	Kereon	35	31 d	5,0 c	4,9 d	7,5 bc	5,9 c	5,4 de	7,3 ab	9,0 a	5730 cd	75,9 b	128 bc
8	Triamant	46	77 a	8,0 a	7,8 a	8,0 b	9,0 a	5,1 e	6,8 b	7,8 ab	9438 a	75,6 b	131 ab
9	Tricanto	48	53 bc	6,5 ab	6,1 bc	9,0 a	8,5 a	6,3 cd	6,8 b	9,0 a	8690 a	78,3 a	139 a
10	Vuka	31	68 a	6,0 abc	5,6 cd	7,1 cd	7,6 ab	6,8 bc	9,0 a	9,0 a	7680 abc	75,9 b	119 cde
gemiddelde		40	57	6,8	6,1	7,4	7,9	6,2	8,1	8,4	7596	76,0	123
V.C.		7,11	7,11	20,38	7,98	3,67	8,61	6,86	10,6	7,46	12,01	0,6	3,4
p-waarde		0 **	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***	0 ***
Score	1=			zeer slecht	zeer slecht	zeer slecht	<10%	zeer bleek	volledig aangetast	volledig aangetast			
	9=			zeer goed	zeer goed	zeer goed	>90%	zeer donker	geen aantasting	geen aantasting			